

Journalister nöjda med mediernas coronabevakning

Omfattningen av svenska nyhetsmediers bevakning av coronapandemin 2020 har varit lagom. Journalistiken har hållit hög etisk standard och innehållet har varit informativt. Det tycker journalister när de utvärderar branschens insats. Resultaten kommer från den senaste Journalistpanelen, JP14, genomförd senhösten 2020.

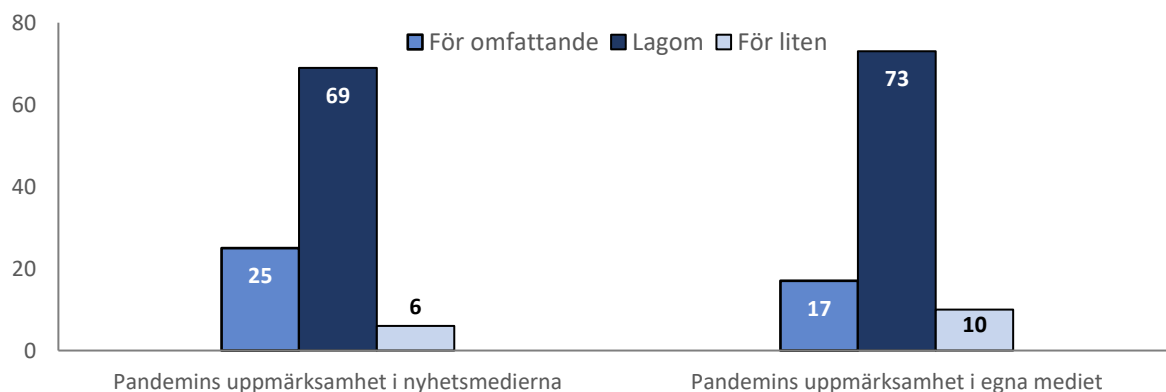
Coronapandemin är troligen en av de händelser som fått mest utrymme i svenska nyhetsmedier i modern tid. Nyhetsmedia har spelat en central roll som förmedlare av information till allmänheten om läget i världen och i Sverige, om smittorisk och restriktioner.

Hur klarade då medierna det första året av pandemibevakning? Den frågan ställdes i den fjortonde Journalistpanelen, JP14, genomförd under november och december 2020. Andra frågor som panelens journalister fick svara på var om pandemin fått några konsekvenser för den egna arbetsituationen. Totalt besvarade 851 journalister undersökningen.

Sansad bevakning av pandemin 2020

En klar majoritet av journalisterna, 69 procent, bedömde att svenska nyhetsmediers rapportering om coronapandemin under 2020 varit lagom i omfattning (figur 1). Sjuttiotre procent ansåg också att det utrymme som pandemin givits i det egna mediets bevakning varit rimlig. Var femte journalist menade dock att pandemin fått *något för stor* uppmärksamhet i nyhetsmedia generellt, medan var sjätte journalist gjorde motsvarande bedömning av situationen på den egna arbetsplatsen.

Figur 1 Uppfattning om omfattningen av svenska nyhetsmediers coronarapportering, 2020 (procent)

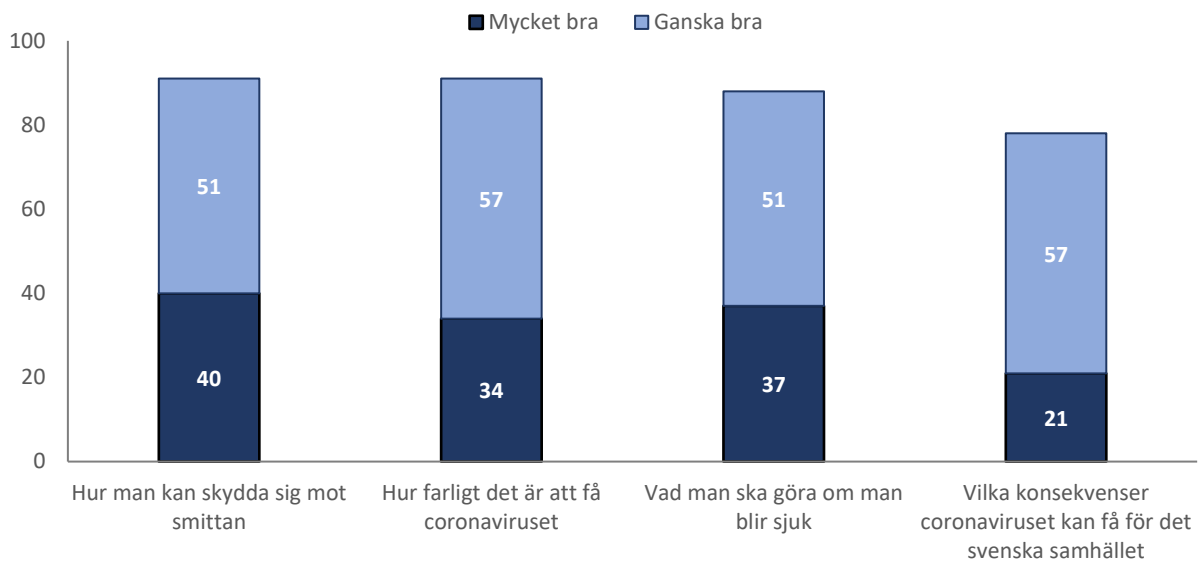

Kommentar: Tycker du att den uppmärksamhet som coronapandemin fått i nyhetsmedierna har varit...? samt Om du tänker på din egen arbetsplats, tycker du att medierapporteringen om coronapandemin har varit...? Svartalternativen var *Alldeles för omfattande*, *Något för omfattande*, *Lagom*, *Något för liten*, *Alldeles för liten*. Antal svar var 822 samt 686.

Källa: Journalistpanelen 14, 2020.

Journalisterna gjorde också en mycket positiv bedömning av hur bra informationen i svenska nyhetsmedier har varit när det gäller ett antal olika aspekter. Nio av tio ansåg att informationen om hur man skyddar sig viruset, hur farligt det är att få viruset samt vad man ska göra om man blir sjuk, har varit bra (figur 2). Nästan åtta av tio tyckte också att nyhetsmedia har gett bra information om vilka samhällskonsekvenser pandemin kan komma att få.

Figur 2 *Bedömning av hur bra svenska nyhetsmediers information om coronaviruset har varit under 2020 (procent)*

Kommentar: Vad anser du om svenska nyhetsmediers information om coronaviruset när det gäller...? Svartalternativen var *Mycket bra*, *Ganska bra*, *Inte särskilt bra*, *Inte alls bra*, *Ingen uppfattning*. Antal svar var 840.

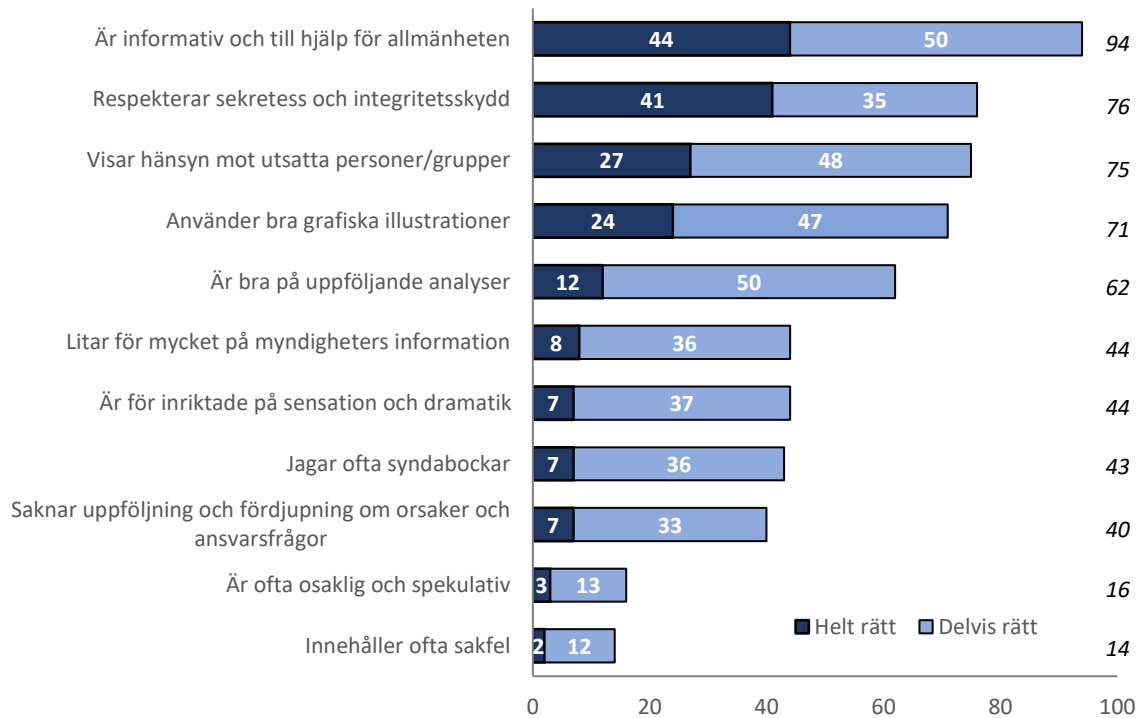
Källa: Journalistpanelen 14, 2020.

Informativ journalistik med hög etisk standard – fast med något okritiskt hållningssätt

Undersökningen omfattade även frågor om kvaliteten på svenska mediers coronarapportering. Kvalitetsaspekterna knyter på olika sätt an till journalistikens uppdrag att informera, granska och fördjupa samt till etiska hänsyn och förmåga att illustrera den statistik och information som funnits att tillgå. Frågorna har varit formulerade som påståenden, där det varit möjligt att ange huruvida man bedömer dessa är rätt eller inte.

Uppfattningen att bevakningen varit informativ och till nytta för allmänheten hamnade toppade journalisternas bedömning, med 94 procent (figur 3). En tydlig bild målas också av att journalistiken lyckades hålla en etiskt hög standard och att bevakningen präglades av hänsynstagande. Förmågan att använda grafiska illustrationer och att göra uppföljande analyser hamnade också på plussidan. Samtidig framträdde också ett stråk av kritik, där medierna i sin bevakning litade för mycket på information från myndigheter, hade fokus på sensation och dramatik, jagade syndabockar och inte var tillräckligt kritiska eller ansvarsutkrävande. Däremot bedömdes inte journalistiken som osaklig eller präglad av sakfel.

Figur 3 Uppfattning om kvaliteten av nyhetsmediernas bevakning om coronapandemin, 2020 (procent)

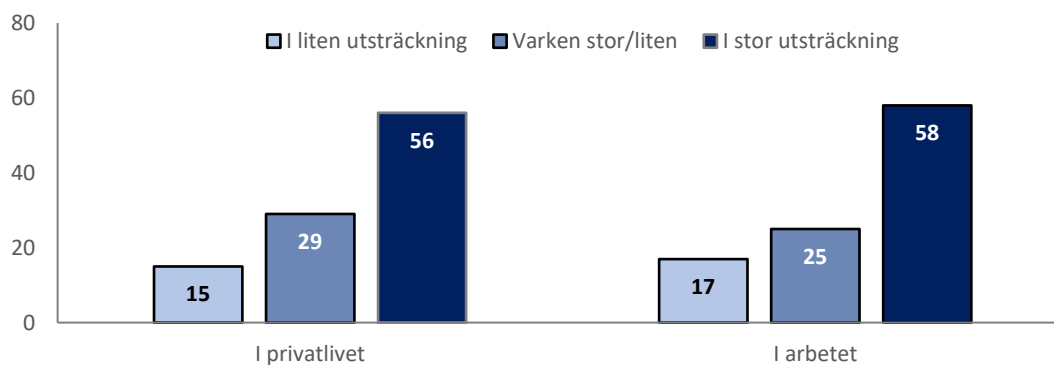
Kommentar: Vilken är din bedömning i följande fråga? I allmänhet kan man säga att svenska mediers rapportering om coronapandemin... följt av alternativen i figuren. Svartalternativen var Helt rätt, Delvis rätt, Varken eller, Knappast rätt, Inte alls rätt. Antal svar var 836.

Källa: Journalistpanelen 14, 2020.

Pandemins påverkan på arbetssituationen

Pandemin påverkade inte bara journalistikens innehåll. Den fick också konsekvenser för journalisters vardag, privat såväl som i arbetet. Närmare sex av tio journalister, 56 procent, uppgav att den rådande situationen i stor utsträckning påverkat privatlivet, och en ungefär lika stor andel, 58 procent, upplevde att den också haft stor påverkan på arbetet (figur 4). Ungefär var sjätte journalist svarade att pandemin i november/december 2020 dittills haft liten påverkan på privatliv och arbete.

Figur 4 Upplevelse av i hur stor utsträckning pandemin påverkat privatliv och arbete, 2020 (procent)

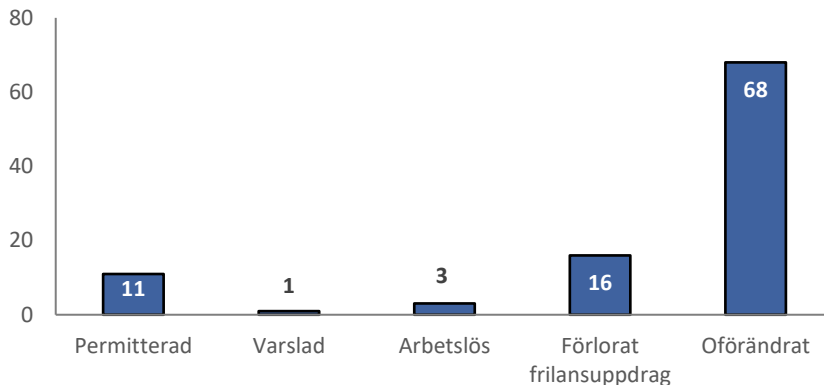

Kommentar: I vilken utsträckning påverkas du av coronaviruset och dess konsekvenser? Femgradig svarsskala från 1 = I mycket liten utsträckning till 5 = I mycket stor utsträckning. Alternativ 1–2 har slagits samman till "I liten utsträckning" och 4–5 till "I stor utsträckning". Antal svar var 851.

Källa: Journalistpanelen 14, 2020.

Pandemin förde med sig stora konsekvenser för många företag, så även för mediebranschen. I studien uppgav 11 procent av journalisterna att de minst någon under 2020 varit permitterade, 1 procent hade blivit varslade och 3 procent arbetslösa. Sexton procent uppgav också att de förlorat frilansuppdrag. För en majoritet, 68 procent, var läget dock oförändrat. Och bland de som vid något tillfälle under pandemin permitterats eller varslats, var det bara ett fåtal som sedan blivit arbetslösa.

Figur 5 Pandemins konsekvenser för arbetet, 2020 (procent)

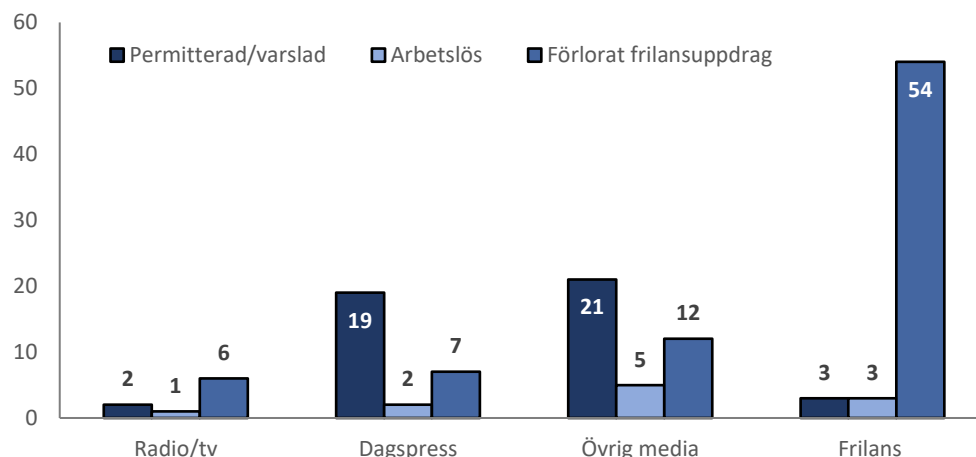

Kommentar: Har du som följd av coronaviruset blivit något av följande? Antal svar var 851.

Källa: Journalistpanelen 14, 2020.

Situationen varierade dock mellan olika delar av branschen. Minst drabbade var journalister anställda inom radio och tv, medan en relativt stor andel (ca 20 procent) av journalisterna inom dagspress och annan media under en kortare eller längre period tillfälligt permitterades (alternativt varslades). Den grupp som i störst utsträckning drabbades var dock frilansar, där 54 procent uppgav att de under 2020 förlorat frilansuppdrag på grund av pandemin (figur 6).

Figur 6 Pandemins konsekvenser för arbetet efter medieorganisation, 2020 (procent)

Kommentar: Har du som följd av coronaviruset blivit något av följande? Antal svar var 851.

Källa: Journalistpanelen 14, 2020.

Ytterligare resultat har publicerats i kapitlet "Med beröm godkänt: journalisters syn på kriskommunikation och journalistik" i boken [Journalistik i coronans tid](#) (red. Truedsson & Johansson, 2021). Boken är utgiven av Institutet för Mediestudier och kapitlets författare är Bengt Johansson.

Har du frågor om resultaten eller vill veta mer om forskningsprojektet som frågorna ingår i? Kontakta gärna de medverkande forskarna.

Mediernas coronabevakning:

- Professor **Bengt Johansson** (bengt.johansson@jmg.gu.se), Institutionen för journalistik, medier och kommunikation (JMG), Göteborgs universitet.
- Professor **Marina Ghersetti** (marina.ghersetti@jmg.gu.se), Institutionen för journalistik, medier och kommunikation (JMG), Göteborgs universitet.

Ytterligare resultat har publicerats i kapitlet *"Med beröm godkänt: journalisters syn på kriskommunikation och journalistik"* i boken [Journalistik i coronans tid](#) (red. Truedsson & Johansson, 2021). Boken är utgiven av Institutet för Mediestudier och kapitlet är författat av Bengt Johansson.

Pandemins påverkan på arbetslivet:

- Docent **Ulrika Andersson** (ulrika.andersson@som.gu.se), SOM-institutet, Göteborgs universitet.

Om Journalistpanelen

Journalistpanelen omgång 14 genomfördes 16 november till 23 december 2020. Undersökningen omfattade frågor om pandemibevakningen i svenska nyhetsmedier. Totalt besvarades enkäten av 851 journalister runt om i landet.

Journalistpanelen drivs av SOM-institutet i samverkan med Institutionen för journalistik, medier och kommunikation (JMG) vid Göteborgs universitet. Enkätfrågorna utformas av disputerade forskare i samråd med forskningsansvarig, docent Ulrika Andersson vid SOM-institutet, och administreras via webbenkätverktyget Qualtrics.

Deltagande i de enkätundersökningar som görs av Journalistpanelen är alltid frivilligt och panelmedlemmarna kan när som helst välja att avanmäla sig från framtida deltagande i panelen. Personuppgifter behandlas i enlighet med den europeiska dataskyddsförordningen (GDPR) och övrig kompletterande lagstiftning, samt i enlighet med Göteborgs universitets regler för personuppgiftshantering. Uppgifterna behandlas konfidentiellt.

De svar som deltagarna lämnar i enkäterna behandlas för forskningsändamål, vanligen med olika statistiska analysmetoder. Alla resultat presenteras på gruppnivå i form av exempelvis procent, medelvärden och andra statistiska mått, vilket gör att enskilda svarspersoner aldrig kan identifieras. Journalistpanelen är etikprövad av Etikprövningsmyndigheten.

Kontakt: Ulrika Andersson, vetenskapligt ansvarig för Journalistpanelen:
journalistpanelen@jmg.gu.se, ulrika.andersson@som.gu.se
